

waar een weinig oker in pointillé is aangebracht en ook bij „de jonge kraai”, waar dit geel een oud perkament-toon geeft.

Voor al in „doodstrijd” is het japansch karakter opmerkelijk evenals in vroegere teekeningen van enkel riet en plassen. Het is alles grillig-grotesk gezien en nevens kleine tekortkomingen, zooals hier en daar een ietwat minder gelukkige plaatsing der figuren op de studiebladen, getuigt dit werk van durf en kunnen, geheel buiten het alledaagsche vallend en boven het gewone verheven, mannelijk en vrij van dilettantisme en is ook dit werk weder een belofte voor de toekomst. OTTO VAN TUSSEN BROEK.

12 SILHOUET-BRIEFKAARTEN DOOR NELLY BODENHEIM. (S. L. VAN LOOY, AMSTERDAM).

De wijze van uitgaaf van deze nieuwe kinderrijm-illustraties van Nelly Bodenheim is meer up-to-date dan in stijl, dunkt me. Er is gebruik gemaakt van de huidige mode onder de kinderen, om „anzichten” te verzamelen, en deze anzichten zijn stellig heel wat mooier dan de meeste die de collecties zullen bevatten, ook circuleert deze aardige kunst op deze wijze meer dan misschien anders het geval zou zijn, maar men ziet dit werk liefst aan als een eenheid, en wat is op typografisch en grafisch gebied een mooier eenheid dan een boek? Laat ons het boek hooghouden, ook tegenover de jeugd, het is en blijft te verkiezen boven een groepje losse prentjes, vooral wanneer tusschen die prentjes toch een zeker verband bestaat, een geestelijk verband, zooals hier.

Het is Nelly Bodenheim niet na te doen, dat genoegelijk, als in ernst illustreeren van deze meestal nonsensicale oud-hollandsche rijmpjes. Zij heeft een geheel eigen vernuft dat de onsamenhangende gegevens in zoo'n klink-klank versje elk voor zich tot picturale expressie brengt en de beelden bindt tot een schijnbaar vanzelfsprekend geheel.

Elk van die silhouetjes zou het levendig en mooi decoratief hoofd kunnen zijn van

een bladzijde, of ook een kernachtige afsluiting kunnen vormen. Ze zijn hier, als altijd, goed vol gedrukt, de versjes in een calligrafisch geteekende letter; ik verbeeld mij dat ze het tegen een flinke drukletter zeer goed zouden doen en eigenschappen hebben die juist aan de boekillustratie, vaak nog zoo slap opgevat, te stude zouden kunnen komen.

Het is opmerkelijk, dat de zwarte prentjes van Nelly Bodenheim een zoo eigen karakter verkregen, en eigenlijk in het geheel niet meer doen denken aan de geknipte schaduwbeelden, waarop deze manier van teekenen ongetwijfeld geïnspireerd is. Veeleer denkt men aan met vaste en geestige bewegingen gerichte en verspreide inktplekken; de omtrekken zijn zelden of nooit scherp, alles loopt rond uit; het bijzondere ligt dan ook niet, als bij de silhouetten van Ko Doncker (die werkelijk geknipt, of gesneden zijn) in de bewegelijkheid, de hoekigheid van vormen en de snedigheid der lijnen, doch in een zekere rust, een saamgehoudenheid, die in zich rijk genoeg is. De methode waarnaar sommige der prentjes gemaakt zijn, is gemakkelijk na te gaan; in het midden scheidt een boom het geheel in twee en spreidt zijn bladerdos over de uit een smal voetstuk rijzende beeldjes, er is veel wit gelaten, en dat vele wit accentueert het gebeuren en geeft illusie van buiten-achtigheid. De koets met paarden biedt een nog knapper compositie, zij is evenwichtig en toch is er beweging naar links toe, geestig sluit de bedelaar het aan aardige trekjes rijke, gracelijke geheel af. De soldatengroep is evenzeer vol spirit. „Besje keek in het knekelhuis” is niet zoo duidelijk, dit prentje heeft ook niet het bijna dramatische van het eenzame hutje in „klop, klop, hamertje”. waar de boomen al zeer expressief zijn. Zeer fraai lijkt mij de pittoreske groep, die een zigeumerkamp sober voorstelt in „Moeder, Moeder, de beer is los”. Dat prentje is áf, volmaakt áf, en het is van zulk een geheel eigen vinding en geest.

Dit nieuwe werk van Nelly Bodenheim doet als altijd verlangen naar meer. C. V.